

POJEM, ORGANIZIRANOST IN PRISTOJNOSTI KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevna skupnost je oblika lokalne samouprave na ravni naselja, dela naselja ali skupine naselij.

Krajevna skupnost je v ideji lokalne samouprave institucionalna oblika, ki je najbližja skupnosti krajanov. Slovenska zakonodaja pušča relativno odprte možnosti slovenskim občinam pri urejanju statusa svojih ožjih delov, torej krajevnih skupnosti.

Krajevne skupnosti so organiziran upravni sistem na najnižji ravni. Ukvarjajo se z zadovoljevanjem javnih potreb na najožjem teritoriju. Zakon o lokalni samoupravi je temeljni zakon, ki ureja vlogo krajevnih skupnosti v konceptu lokalne samouprave.

Organ krajevne skupnosti je svet, ki ga izvolijo volilni upravičenci z območja krajevne skupnosti. Predsednika sveta krajevne skupnosti izvolijo člani sveta izmed sebe. Zakon med drugim določa, da lahko občina krajevnim skupnostim podeli status pravne osebe javnega prava, seveda pa to pomeni, da mora občina jasno določiti naloge s katerimi lahko krajevna skupnost nastopa v pravnem prometu, prav tako pa mora določiti višino sredstev, s katerimi lahko krajevna skupnost sklepa pravne posle brez predhodnega soglasja župana. Seveda pa takšen status krajevnih skupnosti terja tudi določene odgovornosti. Zakonska določila torej omogočajo zelo širok razpon pri določanju statusa krajevnih skupnosti, zaradi česar prihaja tudi do velikih razlik med krajevnimi skupnostmi v različnih občinah.

S statutom Občine Lendava (Uradni list RS, št. 26/99, 119/00 in 69/02) je bilo ustanovljenih 17 krajevnih skupnosti, od tega je 16 krajevnih skupnosti narodnostno mešanih. Krajevnim skupnostim je bil s statutom občine podeljen status pravne osebe javnega prava. V novembru 2004 je svet Občine Lendava sprejel pobudo krajanov naselja Trimlini za izločitev naselja Trimlini iz krajevne skupnosti Lendava ter ustanovitev nove krajevne skupnosti. S spremembo statuta občina Lendava tako šteje 18 krajevnih skupnosti:

Čentiba, Dolga vas, Dolina, Gaberje, Genterovci, Gornji Lakoš, Dolnji Lakoš, Gorice pri Lendavi, Hotiza, Kapca, Kot, Lendava, Mostje – Banuta, Petišovci, Pince, Pince Marof – Benica, Radmožanci, Trimlini.

Pravni položaj in pravila poslovanja krajevnih skupnosti je določen s statutom občine od člena 58. do člena 69, pri čemer je potrebno izpostaviti sodelovanje krajevnih skupnosti pri opravljanju javnih zadev v občini in opravljanje nalog, ki jih krajevne skupnosti opravljajo samostojno.

Tako krajevne skupnosti sodelujejo pri opravljanju javnih zadev v občini, in sicer:

- dajejo predloge in sodelujejo pri pripravi razvojnih programov občine na področju javne infrastrukture na svojem območju ter sodelujejo pri izvajanju komunalnih investicij in investicij v javno razsvetljavo na njihovem območju in sodelujejo pri nadzoru nad opravljenimi deli,

- sodelujejo pri pripravi programov oskrbe s pitno vodo in zaščiti virov pitne vode, sodelujejo pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč za dela s področja gospodarskih javnih služb,
- dajejo predloge za sanacijo divjih odlagališč komunalnih odpadkov in sodelujejo pri njihovi sanaciji,
- dajejo predloge za ureditev in olepševanje kraja (ocvetličjenja, ureditev in vzdrževanje sprehajalnih poti ipd.) in pri tem sodelujejo,
- dajejo pobude za dodatno prometno ureditev (prometna signalizacija, ureditev dovozov in izvozov, omejevanje hitrosti ipd.),
- predlagajo programe javnih del,
- sodelujejo in dajejo mnenja pri javnih razgrnitvah prostorskih, planskih in izvedbenih aktov, ki obravnavajo območje njihove skupnosti,
- oblikujejo pobude za spremembo prostorskih, planskih in izvedbenih aktov ter jih posredujejo pristojnemu organu občine,
- dajejo mnenja glede spremembe namembnosti kmetijskega prostora v druge namene, predvidenih gradenj večjih proizvodnih in drugih objektov v skupnosti, za posege v kmetijski prostor (agromelioracije, komasacije), pri katerih bi prišlo do spremembe režima vodnih virov,
- seznanjajo pristojni organ občine s problemi in potrebami prebivalcev skupnosti na področju urejanja prostora in varstva okolja,
- sodelujejo pri organizaciji kulturnih, športnih in drugih prireditvev,
- spremljajo nevarnosti na svojem območju in o tem obveščajo štab za civilno zaščito ter po potrebi prebivalstvo in sodelujejo pri ostalih nalogah s področja zaščite in reševanja.

Krajevne skupnosti pa samostojno opravljajo naloge iz pristojnosti občine, ki se pretežno nanašajo na prebivalce skupnosti in sicer

- skrbijo za pluzenje in odvoz snega,
- skrbijo za vzdrževanje krajevnih cest,
- skrbijo za vaške vodovode,
- upravljajo z lastnim premoženjem ali s premoženjem občine, ki jim je dano v uporabo,
- izdelujejo načrte zaščite in reševanja na podlagi predpisov in potreb občine,
- pripravljajo in izvajajo projekte v okviru celostnega razvoja podeželja in obnove vasi na svojem območju,
- pospešujejo kulturne, športne in druge društvene dejavnosti na svojem območju ter organizirajo kulturne, športne in druge prireditve oziroma nudijo pomoč pri takih prireditvah, kadar je organizator občina.

Krajevne skupnosti imajo lastno premoženje, ki ga sestavljajo nepremičnine, premičnine, denarna sredstva in pravice. V Občini Lendava so krajevne skupnosti osebe javnega prava, torej nastopajo v pravnem prometu v svojem imenu in za svoj račun.

Krajevna skupnost mora s svojim premoženjem gospodariti kot dober gospodar. Za razpolaganje s premoženjem skupnosti se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki urejajo razpolaganje s premoženjem občine ter določbe statuta občine.

Krajevna skupnost za svoje obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem in s sredstvi, s katerimi razpolaga. O razporeditvi namenskih prihodkov ožjih delov občin odloča predsednik sveta KS, ki je dolžan županu občine dvakrat letno poročati o izvršenih prerazporeditvah sredstev. Krajevne skupnosti v občini Lendava ne smejo začeti postopka javnega naročanja ter sklepati pogodbe, ki presegajo 5.000,00 EUR brez pisnega soglasja župana občine.

Delovanje krajevnih skupnosti se financira iz občinskega proračuna, s prostovoljnimi prispevki fizičnih in pravnih oseb, s plačili za storitve, s samoprispevkom in s prihodki od premoženja ožjega dela občine. Krajevne skupnosti se ne smejo zadolževati.

Prihodki in odhodki krajevnih skupnosti morajo biti zajeti v finančnih načrtih, ki jih za posamezno proračunsko leto oblikujejo in občinskemu svetu predlagajo njihovi sveti. Finančne načrte, ki so kot sestavni del občinskega proračuna njegova priloga, sprejme na predlog župana občinski svet.

Občina ne prevzema finančnih obveznosti krajevnih skupnosti, ki niso zajeti v proračunu občine.

Za izvrševanje finančnega načrta krajevne skupnosti je odgovoren predsednik sveta. Za izvrševanje finančnih načrtov krajevnih skupnosti se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo financiranje javne porabe in določbe odloka o proračunu občine.

Nadzor nad finančnim poslovanjem krajevne skupnosti opravlja nadzorni odbor občine.